ՄԷՇՄՈՒԿԸ

ԱԽՊԱՐ

40 Փր.

ԵԷՊՄԻ ՂԱԶԷԹԱ

40 Փր.

﴿ درعلیده بك اوغلنده تقسیم جوارنده شیشلی جاده‌سنده واقع ٥ نومرو ایله مرقم مجموعهٔ اخبار غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه ﴾

Պիր նումերօսու **40** փր. — Պիր հաֆթա կէչտիքտէն սօնրա 2 ղրշ. — Իքի հաֆթատան սօնրա 3. — Իւչ հաֆթատան պիր այա գատար 10. — Իւչ այատան սօնրա 20 ղրշ. տբր.
Օէնէլիյի բէչին 200. — Ալթը այլըղը 110. — Իւչ այլըղը 60. — Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի 45. — Շէհիր բօսթասը իչին 87 ղրշ. տբր.
Ղազէթայա միւթէալլիգ թուսուսաթ իչին 8. ԹՕԼԱՑԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունուր.

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — Ն° **180** — ՃՈՒՄԱԱ ԱՊՐԻԼ **5/17 1885**
ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ ١ ՐԷՃԷՊ ١٣٠١
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻ, ԱՍԻԹԱՆԷ,
ՊԷՅՕՂԼՈՒ ՇԷՀԻՐԻ ՍՕԳԱՂԸ Ն° 5

Իլանաթըն պիր սաթըրը պիր տէֆալըգ իչին 3. — Իքիշէր տէֆա իչին 2. — Իւչէր տէֆա իչին 1. — Իլք սահիֆէյէ գօնուլանըն պէհէր սաթըրը 10 ղրշ.
Ցահա զիյատէ վէ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր.
Բօսթա իւճրէթի վէրիլմէմէշ մէքթիւպլէր գապուլ օլունմազ.
Տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ իատիլմէզ.
Ումուրու նաֆթայա այիտ պէնտլէր մէճմանէն տէրճ օլունուր.

ԱՍԻԹԱՆԷ 5 ԱՊՐԻԼ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԱԹ

Թէլէկրաֆիյէ. — Տաքիւյէ. — Իրմիյէ. — Պօղազլար մէսէլէսի. — Խարիճիյէ. — Տագօլար վէ Լիւպէն. — Իլանաթ. — Սարրաֆիյէ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Բարիս, 15 ապրիլ

Ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա իխթիլաֆընտա հասըլ օլան սիւքիւնէթ իւզերինէ պօրսանըն մէյլիեաթը հիւսնի սուրէթտէ իսէ տէ, մալիեէճէ պիր ֆէնալըգ, մուվագգաթէն բիացաեը սէքթէտար իյլէմէքտէ տիր։

Մատրիտ, 15 ապրիլ

Վալանս էեալէթի տախիլինտէ ժաթիվա իլէ Ալսիրատա պաղը գօյէրա վուգուաթը օլտուղու խապէր վէրիլիեօր։

Աթինա, 16 ապրիլ

Աթինատան Գօրէնթէ գատար ինչա օլունան տէմիր եօլուն րէսմի քիւչատը տիւնքի կիւն սուրէթի մութանթանէտ իճրա իտիլմիշ տիր։

Գրայ եագընտա Գօրֆուեա կիտէճէք տիր։

Լօնտրա, 16 ապրիլ

Տէյլի Նիուզ ղազէթասը, հիւքիւմէթին, Բէթրէսպուրկտան հիչ պիր թէպլիղաթը ճէտիտէ ախզ իթմէմիշ օլտուղունու պիլ պէեան։ Բուսիանը թատիլ իթմիշ օլտուղու թէքեալիֆի ճէտիտէնին, հէյեթի վիւքէլա ճանիպլինտէն թէագիգ իտիլտիկինի, վէ ճէվապը բէթրէսպուրկա կէօնտէրիլմիշ օլտուղունու իլավէթէն տէրմիեան իյլէմիշ տիր։

Լօնտրատա մուգիմ տիւէլի մուազամա սիւֆէրասընընը՝ Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա մուհարէպէսինին մէննի զուհուրինին միւհթէմէլ օլտուղունը, մէնսուպ օլտուգլարը տէվլէթլերէ պիլտիրտիքլերինի Սթէնբրա ղազէթասը թէէմին իտիեօր։

Գօլօնեը, 12 ապրիլ

Լօնտրատան կազէթ տը Գօլօնեա պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, տիւն ագշամ պիրտէն պիրէ պիր մէճլիսի վիւքէլա ագա օլունմուշ տուր։ Մէհաֆիլի սիեասիեէտէ տէվլէրան իտէն իֆատէլէրէ նէզարէն, իչպու իճթիմա, Հինտիսթան վալիսի լօրտ Տըֆրինտէն Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ վիրուտիտէն, վէ Աֆղան մէսէլէսինտէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան իլէրուտէ իթթիֆազ օլունաճագ մէսելէք իչին գաթի զանն օլունան սօն թէլէկրաֆնամէլէր իւզերինէ վուգու պուլմուշ տուր։

Բարիս, 12 ապրիլ

Լօրտ Կրանվիլին պիր հէյլեթի հաքմիեէյի գապուլէ մէյեալ պուլունտուղու Լօնտրատան ալընան խուսուսի խապէրլէրտէն անլաշըլըեօր։

Մօսգուա, 12 ապրիլ

Կազէթ տը Մօսգու, Բէնճէհ չէհրի շիմտիքի հալտէ քիմսէ թարաֆընտան իշղալ իտիլմիշ օլմասընընը, պու խուսուսընը մէգըիւր մէվզրի սաքէրիեէնին թասարրուֆու հագգընտաքի մէսէլէյի թէսվիէեէ միւսայիտ պիր ֆըրսաթ օլտուղունու պէեան, վէ Մ. Կլատսթընը Բուսիա իլթիֆաթ վէ թալթիֆաթը ֆէվգէլատէտէն տօլաեը պէեանը մէճմուներեթի մախսուսէ իլէ, մաէթթէէսիւֆ թէրք իթմիշ օլտուղու Ասիթանէյի ալիեէնին քէնտիլէրինճէ մուճիպ օլտուղու հիսսիեաթը հայրէթ վէ թէճաճճիւպիւ տէրմիեան, վէ կէօրտիւքլերի հիւրմէթի Շահնէլէրի հիչ պիր վագթ ունութմաեաճագլարընը թէէմին իթմիշլէր տիր։

Գրալիչա Սօֆի հազրէթլէրի, բըրէնս Լօժէն վէ Ամմէտ բաշա հազարաթընն րիֆագաթըյլա տիւն Սթանպօլա կէչիպ, ճամի վէ սայիր մէվգրլերի զիեարէթ իթմիշլէր, վէ էօյլէտէն էվվել սէֆարէթխանէյէ ավտէթլէ թաամ իթմիքտէն սօնրա, Թօբխանէյի ամիրէտէն թախսիս պույրուլան իսթիմպօթ վաքօրլարընա բաքիպէն Ատալարա կիթմիշլէր տիր։

—Ֆրանսա, Ալմանիա վէ Ավսթրիա սէֆարէթխանէլէրի թէրճէմանլարընը, պու սօն կիւնլէրտէ Պապը Ալիեէ միւրաճաաթլա, Պօղազլարտան սէֆայինի հարպիեէնին միրուրինի մէնն իտէն Բարիս ահտնամէսինին ահքամը հագգընտա հիւքիւմէթի Սէնիյեէնին նէ՛ ֆիքիրտէ օլտուղու հագգընտա իյղահաթ թալեպ իթթիքլերինի նէօլօղօս ղազէթասը տախի եազարագ, տիեօր քի, խապէր ալընտըղընա կէօրէ, թէպլիղաթը մէգքիւրէ չիֆահէն իճրա օլունմուշ իսէ տէ, միւթթահրտ իլ մէալ պուլունտուղունտան, պու մէսէլէ հագգընտա, Ֆրանսա, Ավսթրիա վէ Ալմանիա տէվլէթլերի պէյնինտէ մուվաֆֆագաթ հասըլ օլարագ, պիր մտելտէ թէպլիղաթ իճրասընընա գարար վերիլմիշ օլտուղու անլաշըլըղընտան, մէգքիւր սէֆարէթլերին իչպու թէչէպպիւսիւ չայեանը տիգգաթ տըր։ Պապը Ալի իչպու թէպլիղաթա տերհալ ճէվապ իթթասընա լիւզումմ կէօրմէմիշ օլմասընա մէպնի օլմալը տըր քի, թերճէմանլարընը թէպլիղաթընը տինլէտիքտէն սօնրա, պու մէսէլէեէ տայիր կէլէճէք հաֆթա տիւէլի էճնէպիեէ նէզտինտէ մուգիմ սալթանաթը Սէնիյեէսի սիւֆերասընա միւզէքքերէ իրսալ օլունաճաղը պէեան պույրուլմուշ տուր։ Մէհաֆիլի սիեասիեէտէ իչպու միւզէքքերէնին սուտուրինէ քէմալ եհէմմիյեէթլէ վէ պէյքի սապրըսըզլըգլա ինթիզար օլունուեօր։

Ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա արասընտա մուհարէպէ զուհուր իտէր իսէ, 1856 սէնէսինտէ Բարիստէ ագտ օլունան ահտնամէ ահքամը.յա մուգայեէտ օլան Պօղազլար մէսէլէսինին տերքէճէյի Նիհաեէտ պիր էհէմմիյեէթի միւպէրրէմ քէսպ իթմէսի իհթիմալտէն պաեիտ օլմասընընտան, տիւէլի էճնէպիեէ թարաֆընտան կէօսթէրիլէն էնտիշէ, մուճիպի թէաճճիւպ տէյլ տիր։ Պիր գաչ հաֆթա ագտէմ, Ինկիլթէրրանընը մէճլիսի մէպուսանընտա, ազատան Մագ կիւնինին սիւալինէ ճէվապէն, Մ. Կլատսթընը՝ «Բարիս ահտնամէսինէ իշթիրաք իթմիշ օլանլարճա, մէգքիւր ահտնամէ ահքամընընը տայիմի իւլ նուֆուզ ատտ օլունամաեաճաղը մէճհուլ տէյլ տիր» մէալինտէ պիր ճէվապ վիրմիշ օլտուղու եազըրմըշ իտի Մ. Կլատսթընը իշպու ճէվապը բէք աշիքքար տէյլ իսէ տէ, Ինկիլթէրրանընը, հինի հաճէթտէ Դարատէնիզճէ սէրպէսթիի հարէքէթ քէսպ իթմէկէ չալըշաճաղընը իյմա իթմիշ տիր։

Պերլին, 13 ապրիլ

Կազէթ Նասիոնալ՝ Պապը Ալինին իթթիֆազ էյլէտիկի մէսէլէքի իհթիեաթ քեարանէսի սաեէսինտէ միւսալէհանընը մուհաֆազասընա միւհթէմէլ նազարբյա պագըլաճաղը կիպի, Շարգ մէսէլէսինին տախի մէյտանը մուպահասաեա գօնուլմաեաճաղընա թէէմին օլունապիլէճէկի էֆքեարընը տերմիեան իյլէեօր։

Բարիս, 13 ապրիլ

Սուլհ իւմիտլերի քէսպի թագվիյեէթ իտիպ, Ալմանիանընը թէվասսութիւնիա թէքլիֆ իթտիկի, մէհաֆիլի սիեասիեէտէ մէրվի տիր։ Իթիգատը ումումիեէ կէօրէ, քէշֆիեաթ վէ թախմինաթա նիսպէթէն, մուհարէպէնին էօնիւ ալընամատըզը թագտիրտէ, էվրօբա Պօղազ իչինին պիթարաֆլըզընընը մուհաֆազասընը թալեպ իտէճէք տիր։

Լօնտրա, 13 ապրիլ

Մէճլիսի մէպուսան, Բուսիա իլէ պիր մուհարէպէ վուգուի իհթիմալինէ մէպնի, օրտունուն գուվվէթլէթիլմէոի իչին Մըսըրտաքի ասքէրրն ճէլգինէ տայիր Մ. Լապուչէր թարաֆընտան վուգու պուլան պիր թէքլիֆի բէտտ իյլէմիշ, վէ պատէհու ասաքիրի բէտիֆէնին սանճագ ալթընա չաղրըլմասընա տայիր գրալիչանընն պէեաննամէսինէ գարշըլըգ եաղըլան պէեաննամէ լայիհասընը գապուլ իթմիշ տիր։

Վիէննա, 14 ապրիլ

Բօսնատան Նուվէլ Բրէս Լիպր նամ ղազէթաեա պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, Ադ տէնիզտէ պուլունան Բուսիա հարպ սէֆինէլէրի, Գրօնշթատա կիթմէք էմրինի այմըշ օլտուգլարընտան, տիւն էօյլէն վագթը հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Լօնտրա, 16 ապրիլ

"Ապրիլ 6 թարիխլի Բուլի Խոսթիտէն վէ ժէնէրալ Գօմարօֆտան ամիտքի թէլէկրաֆ վիրուտ իթմիշ տիր, Աֆղան ասաքիրինին մապագիսի Հէրաթա ֆիրար իթմիշ օլտուղունտան, Բէնճէհտ մուվագգաթէն պիր Բուսիա իտարէսի թէէսիս, վէ մահէլի մէգքիւր՝ ասաքիրիմիզ թարաֆընտան իշղալ օլունմուշ տուր։ Բուլի Խոսթիտէ պիր միֆրիզէ գալմըշ տըր։"

Մէգքիւր թէլէկրաֆնամէնին նէթիճէսինտէ, «Շիմտիլի.ք իլէրուէէ հարէքէթէ իհթիեաճ եօք տուր» տէնիլմիշ տիր։

Վիէննա, 12 ապրիլ

Պրիւսէլտէն վէ չայեանը վիսուգ պիր մէնպատէն ալընան թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, տիվանէնին պիրիսի թարաֆընտան ճամիարընտան պիրիսի գրբրլմիշ օլան արապատա նէ՛ գրալիչա վէ նէ Ավսթրիա վէլիի ահտը վէ զէվճէսի պուլունմամիշլար տըր։

ՏԱԼԻԼԻՅԷ

Իսվէճ վ. Նօրվէճիա գրալը Օսգար հազրէթլէրի, չարշէնպիհ սապահը Վարնաեա մուվասլէթէ, թըրէնի մախսուսա բաբիպէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Պուլկարիսթան բրէնսի Ալէքսանտրը հազրէթլէրինին բէթրօ խանընա գատար իսթիգպալինէ կէլմէսի, վէ Բուսֆուգտա պիր զիեաֆէթ վէ.բիլմէսի մուսամմէմ պուլունմուշ տըր։

Գրալը միչարիլէյի Վարնատան պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէսիյլէ, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն քէնտիլէրինին՝ խանէտանը.յա պէրաբէր մաղհար պույրուլտուգլարը իրթիֆաթ վէ թալթիֆաթը ֆէվգէլատէտէն տօլաեը պէեանը մէճմուներեթի մախսուսէ իլէ, մաէթթէէսիւֆ թէրք իթմիշ օլտուղու Ասիթանէյի ալիեէնին քէնտիլէրինճէ մուճիպ օլտուղու հիսսիեաթը հայրէթ վէ թէճաճճիւպիւ տէրմիեան, վէ կէօրտիւքլերի հիւրմէթի Շահնէլէրի հիչ պիր վագթ ունութմաեաճագլարընը թէէմին իթմիշլէր տիր։

Գրալիչա Սօֆի հազրէթլէրի, բըրէնս Լօժէն վէ Ամմէտ բաշա հազարաթընն րիֆագաթըյլա տիւն Սթանպօլա կէչիպ, ճամի վէ սայիր մէվգրլերի զիեարէթ իթմիշլէր, վէ էօյլէտէն էվվել սէֆարէթխանէյէ ավտէթլէ թաամ իթմիքտէն սօնրա, Թօբխանէյի ամիրէտէն թախսիս պույրուլան իսթիմպօթ վաքօրլարընա բաքիպէն Ատալարա կիթմիշլէր տիր։

—Ֆրանսա, Ալմանիա վէ Ավսթրիա սէֆարէթխանէլէրի թէրճէմանլարընը, պու սօն կիւնլէրտէ Պապը Ալիեէ միւրաճաաթլա, Պօղազլարտան սէֆայինի հարպիեէնին միրուրինի մէնն իտէն Բարիս ահտնամէսինին ահքամը հագգընտա հիւքիւմէթի Սէնիյեէնին նէ՛ ֆիքիրտէ օլտուղու հագգընտա իյղահաթ թալեպ իթթիքլերինի նէօլօղօս ղազէթասը տախի եազարագ, տիեօր քի, խապէր ալընտըղընա կէօրէ, թէպլիղաթը մէգքիւրէ չիֆահէն իճրա օլունմուշ իսէ տէ, միւթթահրտ իլ մէալ պուլունտուղունտան, պու մէսէլէ հագգընտա, Ֆրանսա, Ավսթրիա վէ Ալմանիա տէվլէթլերի պէյնինտէ մուվաֆֆագաթ հասըլ օլարագ, պիր մտելտէ թէպլիղաթ իճրասընընա գարար վերիլմիշ օլտուղու անլաշըլըղընտան, մէգքիւր սէֆարէթլերին իչպու թէչէպպիւսիւ չայեանը տիգգաթ տըր։ Պապը Ալի իչպու թէպլիղաթա տերհալ ճէվապ իթթասընա լիւզումմ կէօրմէմիշ օլմասընա մէպնի օլմալը տըր քի, թերճէմանլարընը թէպլիղաթընը տինլէտիքտէն սօնրա, պու մէսէլէեէ տայիր կէլէճէք հաֆթա տիւէլի էճնէպիեէ նէզտինտէ մուգիմ սալթանաթը Սէնիյեէսի սիւֆերասընա միւզէքքերէ իրսալ օլունաճաղը պէեան պույրուլմուշ տուր։ Մէհաֆիլի սիեասիեէտէ իչպու միւզէքքերէնին սուտուրինէ քէմալ եհէմմիյեէթլէ վէ պէյքի սապրըսըզլըգլա ինթիզար օլունուեօր։

Ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա արասընտա մուհարէպէ զուհուր իտէր իսէ, 1856 սէնէսինտէ Բարիստէ ագտ օլունան ահտնամէ ահքամը.յա մուգայեէտ օլան Պօղազլար մէսէլէսինին տերքէճէյի Նիհաեէտ պիր էհէմմիյեէթի միւպէրրէմ քէսպ իթմէսի իհթիմալտէն պաեիտ օլմասընընտան, տիւէլի էճնէպիեէ թարաֆընտան կէօսթէրիլէն էնտիշէ, մուճիպի թէաճճիւպ տէյլ տիր։ Պիր գաչ հաֆթա ագտէմ, Ինկիլթէրրանընը մէճլիսի մէպուսանընտա, ազատան Մագ կիւնինին սիւալինէ ճէվապէն, Մ. Կլատսթընը՝ "Բարիս ահտնամէսինէ իշթիրաք իթմիշ օլանլարճա, մէգքիւր ահտնամէ ահքամընընը տայիմի իւլ նուֆուզ ատտ օլունամաեաճաղը մէճհուլ տէյլ տիր» մէալինտէ պիր ճէվապ վիրմիշ օլտուղու եազըրմըշ իտի Մ. Կլատսթընը իշպու ճէվապը բէք աշիքքար տէյլ իսէ տէ, Ինկիլթէրրանընը, հինի հաճէթտէ Դարատէնիզճէ սէրպէսթիի հարէքէթ քէսպ իթմէկէ չալըշաճաղընը իյմա իթմիշ տիր։

Պերլին գազէթասընտա իսէ, լօրտ Սալիսպուրի, "Պաթումի Բուսիաեա վերիլիպ, Դարատէնիզճէ թէհտիտի մուճիպ պիր հալտէ պուլունտուրլաճագ օլուր իսէ, Ինկիլթէրրա Դարատէնիզ կիրմէմէկի թէահիւտ իտէմէզ» տէմիշ իտի, վէ Բուսիա մուրախասը՝ Պաթումուն սէրպէսթ պիր լիման օլաճաղը ճիհէթլէ, պիր կիւնա թէհտիտի մուճիպ օլամաեաճաղընը պէեան իթմէսի իւզերինէ, լօրտը միւշարիլէյի՝ Պաթումուն սէրպէսթ լիման օլմասը չարթ.յլա, Ինկիլթէրրա, Պօղազլար հագգընտաքի թէահիւտաթա բիաեէթ իտէպիլիր» տէմիշ իտի։

Հալպու քի Պաթումտա, Բուսիա թէտարիքեաթընա տայիր զազէթալարտա կէօրիւլէն մալիւմաթա նէզարէն, Պաթում իսթիհքեամաթընն արթըրըլմասը ամէլեաթընա միրալայ վէյման մէմուր օլմուշ, վէ լիմանընն մէտխէլի թօրբիլ վէ սայիր վէսայիթի թէտաֆիլյեէ իլէ կէչիլմէզ պիր հալէ գօնուլմուշ, վէ գալէլերին թօբլարը իքի միսլինէ իպլաղ իտիլմիշ տիր։

—Կէչէնտէ Ֆէրիքէյիւնտէ Կիւրճի քիլիսէսի գուրպինտէ միւհթէրէգ օլան իւչ պապ խանէտէն, հարիգին զուհուր իթտիկի խանէտէ, Ֆրանսա թէպասընտան տէմիրճի Մ. Բէրի իսքեան իթմէքտէ օլուպ, միւմիլէյհ, քէնտի մօպիլեասընը 30,000 ֆրանգա սիկուրթա իթտիրմիշ օլմասը հասէպիյլէ, հարիգին գաստէն վուգու պուլտուղու զանն իտիրմիշ, վէ Պէյօղլու միւտտաիի ումումիսինին պիր ըաբօրթասու իւզերինէ, Մ. Բէրիէ տերտէսթ իտիլէրէք Ֆրանսա գօնսօլաթասու հապսխանէսինտէ թէվզըֆ պիրլէ։ Գալաթա-սէրայտա իսթինթագընա տէվամ իտիլմէքտէ պուլունմուշ իսէտ, Ֆէրիքէյ էհալիսի՝ միւմիլէյհին էհլի նամուստան օլտուղունու միւպէյեին հիւքիւմէթէ արզը չէհատէթ իթտիրլէրի կիպի, չիմտիեէ գատար իտիլէն իսթինթագատան տախի միւմիլէյհ այէյհինտէ հիչ պիր էսէր զուհուրա կէլմէմիշ տիր։

—Պրուսա սանճաղընա թապի Էթրէնօս Նահլիեէսինտէն Թարիգ է եազլան խուսուսի պիր մէքթուպտա, գազա գայմագամը Մէհէմմէտ Բէշիտ պէյ իլէ աշար մէմուրը Սիւլէյման էֆէնտի պէյնինտէ զէխաեիր մատտէսինտէն տօլաեը հիւքիւմէթ տայիրէսինտէ պիր արպէտա վուգուա կէլիպ, միւտարէպէեէ գատար վարտըղը, վէ քէյֆիէթի միւնազասընը՝ գազայի մէգքիւր մահքէմէսինճէ տէրտէսթի թէագիգ իտուկի պէեան օլունուեօր։

—Բաոգալիանընը իլք կիւնիւ, մաշուգէսի օլան պիր ֆահիշէ իլէ իւլֆէթի օլմասընտան տօլաեը Նիգօլա նամ աշճընը գաթլ վէ թէլէֆ իթմիշ օլան կիրիտլի եօրկինին, Մալթէբէ ճիվարընտա թութուլուպ, Պէյօղլու բօյիս տայիրէսինտէ հապս իտիլմիշ օլտուղու եազըլմըշ իտի։ Իսթէրն էքսբրէսընընը, հինի հաճէթտէ Դարատէնիզճէ սէրպէսթիի հարէքէթ քէսպ իթմէկէ չալըշաճաղընը իյմա իթմիշ տիր։

Պերլին գազէթասընտա իսէ, լօրտ Սալիսպուրի, "Պաթումի Բուսիաեա վերիլիպ, Դարատէնիզճէ թէհտիտի մուճիպ պիր հալտէ պուլունտուրլաճագ օլուր իսէ, Ինկիլթէրրա Դարատէնիզ կիրմէմէկի թէահիւտ իտէմէզ» տէմիշ իտի, վէ Բուսիա մուրախասը՝ Պաթումուն սէրպէսթ պիր լիման օլաճաղը ճիհէթլէ, պիր կիւնա թէհտիտի մուճիպ օլամաեաճաղընը պէեան իթմէսի իւզերինէ, լօրտը միւշարիլէյի՝ Պաթումուն սէրպէսթ լիման օլմասը չարթ.յլա, Ինկիլթէրրա, Պօղազլար հագգընտաքի թէահիւտաթա բիաեէթ իտէպիլիր» տէմիշ իտի։

Հալպու քի Պաթումտա, Բուսիա թէտարիքեաթընա տայիր զազէթալարտա կէօրիւլէն մալիւմաթա նէզարէն, Պաթում իսթիհքեամաթընն արթըրըլմասը ամէլեաթընա միրալայ վէյման մէմուր օլմուշ, վէ լիմանընն մէտխէլի թօրբիլ վէ սայիր վէսայիթի թէտաֆիլյեէ իլէ կէչիլմէզ պիր հալէ գօնուլմուշ, վէ գալէլերին թօբլարը իքի միսլինէ իպլաղ իտիլմիշ տիր։

—Կէչէնտէ Ֆէրիքէյիւնտէ Կիւրճի քիլիսէսի գուրպինտէ միւհթէրէգ օլան իւչ պապ խանէտէն, հարիգին զուհուր իթտիկի խանէտէ, Ֆրանսա թէպասընտան տէմիրճի Մ. Բէրի իսքեան իթմէքտէ օլուպ, միւմիլէյհ, քէնտի մօպիլեասընը 30,000 ֆրանգա սիկուրթա իթտիրմիշ օլմասը հասէպիյլէ, հարիգին գաստէն վուգու պուլտուղու զանն իտիրմիշ, վէ Պէյօղլու միւտտաիի ումումիսինին պիր ըաբօրթասու իւզերինէ, Մ. Բէրիէ տերտէսթ իտիլէրէք Ֆրանսա գօնսօլաթասու հապսխանէսինտէ թէվզըֆ պիրլէ։ Գալաթա-սէրայտա իսթինթագընա տէվամ իտիլմէքտէ պուլունմուշ իսէտ, Ֆէրիքէյ էհալիսի՝ միւմիլէյհին էհլի նամուստան օլտուղունու միւպէյեին հիւքիւմէթէ արզը չէհատէթ իթտիրլէրի կիպի, չիմտիեէ գատար իտիլէն իսթինթագատան տախի միւմիլէյհ այէյհինտէ հիչ պիր էսէր զուհուրա կէլմէմիշ տիր։

—Պրուսա սանճաղընա թապի Էթրէնօս Նահլիեէսինտէն Թարիգ է եազլան խուսուսի պիր մէքթուպտա, գազա գայմագամը Մէհէմմէտ Բէշիտ պէյ իլէ աշար մէմուրը Սիւլէյման էֆէնտի պէյնինտէ զէխաեիր մատտէսինտէն տօլաեը հիւքիւմէթ տայիրէսինտէ պիր արպէտա վուգուա կէլիպ, միւտարէպէեէ գատար վարտըղը, վէ քէյֆիէթի միւնազասընը՝ գազայի մէգքիւր մահքէմէսինճէ տէրտէսթի թէագիգ իտուկի պէեան օլունուեօր։

—Բաոգալիանընը իլք կիւնիւ, մաշուգէսի օլան պիր ֆահիշէ իլէ իւլֆէթի օլմասընտան տօլաեը Նիգօլա նամ աշճընը գաթլ վէ թէլէֆ իթմիշ օլան կիրիտլի եօրկինին, Մալթէբէ ճիվարընտա թութուլուպ, Պէյօղլու բօյիս տայիրէսինտէ հապս իտիլմիշ օլտուղու եազըլմըշ իտի։ Իսթէրն էքսբրէսընընը, հինի հաճէթտէ Դարատէնիզճէ սէրպէսթիի հարէքէթ քէսպ իթմէկէ չալըշաճաղընը իյմա իթմիշ տիր։

Պերլին, 13 ապրիլ

Կազէթ Նասիոնալ՝ Պապը Ալինին իթթիֆազ էյլէտիկի մէսէլէքի իհթիեաթ քեարանէսի սաեէսինտէ միւսալէհանընը մուհաֆազասընա միւհթէմէլ նազարբյա պագըլաճաղը կիպի, Շարգ մէսէլէսինին տախի մէյտանը մուպահասաեա գօնուլմաեաճաղընա թէէմին օլունապիլէճէկի էֆքեարընը տերմիեան իյլէեօր։

Բարիս, 13 ապրիլ

Սուլհ իւմիտլերի քէսպի թագվիյեէթ իտիպ, Ալմանիանընը թէվասսութիւնիա թէքլիֆ իթտիկի, մէհաֆիլի սիեասիեէտէ մէրվի տիր։ Իթիգատը ումումիեէ կէօրէ, քէշֆիեաթ վէ թախմինաթա նիսպէթէն, մուհարէպէնին էօնիւ ալընամատըզը թագտիրտէ, էվրօբա Պօղազ իչինին պիթարաֆլըզընընը մուհաֆազասընը թալեպ իտէճէք տիր։

Լօնտրա, 13 ապրիլ

Մէճլիսի մէպուսան, Բուսիա իլէ պիր մուհարէպէ վուգուի իհթիմալինէ մէպնի, օրտունուն գուվվէթլէթիլմէոի իչին Մըսըրտաքի ասքէրրն ճէլգինէ տայիր Մ. Լապուչէր թարաֆընտան վուգու պուլան պիր թէքլիֆի բէտտ իյլէմիշ, վէ պատէհու ասաքիրի բէտիֆէնին սանճագ ալթընա չաղրըլմասընա տայիր գրալիչանընն պէեաննամէսինէ գարշըլըգ եաղըլան պէեաննամէ լայիհասընը գապուլ իթմիշ տիր։

Վիէննա, 14 ապրիլ

Բօսնատան Նուվէլ Բրէս Լիպր նամ ղազէթաեա պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, Ադ տէնիզտէ պուլունան Բուսիա հարպ սէֆինէլէրի, Գրօնշթատա կիթմէք էմրինի այմըշ օլտուգլարընտան, տիւն էօյլէն վագթը հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Լօնտրա, 16 ապրիլ

"Ապրիլ 6 թարիխլի Բուլի Խոսթիտէն վէ ժէնէրալ Գօմարօֆտան ամիտքի թէլէկրաֆ վիրուտ իթմիշ տիր, Աֆղան ասաքիրինին մապագիսի Հէրաթա ֆիրար իթմիշ օլտուղունտան, Բէնճէհտ մուվագգաթէն պիր Բուսիա իտարէսի թէէսիս, վէ մահէլի մէգքիւր՝ ասաքիրիմիզ թարաֆընտան իշղալ օլունմուշ տուր։ Բուլի Խոսթիտէ պիր միֆրիզէ գալմըշ տըր։"

Մէգքիւր թէլէկրաֆնամէնին նէթիճէսինտէ, «Շիմտիլի.ք իլէրուէէ հարէքէթէ իհթիեաճ եօք տուր» տէնիլմիշ տիր։

Վիէննա, 12 ապրիլ

Պրիւսէլտէն վէ չայեանը վիսուգ պիր մէնպատէն ալընան թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, տիվանէնին պիրիսի թարաֆընտան ճամիարընտան պիրիսի գրբրլմիշ օլան արապատա նէ՛ գրալիչա վէ նէ Ավսթրիա վէլիի ահտը վէ զէվճէսի պուլունմամիշլար տըր։

ԹԱԼԻԱՆԻ

Իսվէճ վ. Նօրվէճիա գրալը Օսգար հազրէթլէրի, չարշէնպիհ սապահը Վարնաեա մուվասլէթէ, թըրէնի մախսուսա բաբիպէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Պուլկարիսթան բրէնսի Ալէքսանտրը հազրէթլէրինին բէթրօ խանընա գատար իսթիգպալինէ կէլմէսի, վէ Բուսֆուգտա պիր զիեաֆէթ վէ.բիլմէսի մուսամմէմ պուլունմուշ տըր։

Գրալը միչարիլէյհ Վարնատան պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէսիյլէ, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն քէնտիլէրինին՝ խանէտանը.յա պէրաբէր մաղհար պույրուլտուգլարը

Գրալիչա Սօֆի հազրէթլէրի, բըրէնս Լօժէն վէ Ամմէտ բաշա հազարաթընն րիֆագաթըյլա տիւն Սթանպօլա կէչիպ, ճամի վէ սայիր մէվգրլերի զիեարէթ իթմիշլէր, վէ էօյլէտէն էվվել սէֆարէթխանէյէ ավտէթլէ թաամ իթմիքտէն սօնրա, Թօբխանէյի ամիրէտէն թախսիս պույրուլան իսթիմպօթ վաքօրլարընա բաքիպէն Ատալարա կիթմիշլէր տիր։

—Ֆրանսա, Ալմանիա վէ Ավսթրիա սէֆարէթխանէլէրի թէրճէմանլարընը, պու սօն կիւնլէրտէ Պապը Ալիեէ միւրաճաաթլա, Պօղազլարտան սէֆայինի հարպիեէնին միրուրինի մէնն իտէն Բարիս ահտնամէսինին ահքամը հագգընտա հիւքիւմէթի Սէնիյեէնին նէ՛ ֆիքիրտէ օլտուղու հագգընտա իյղահաթ թալեպ իթթիքլերինի նէօլօղօս ղազէթասը տախի եազարագ, տիեօր քի, խապէր ալընտըղընա կէօրէ, թէպլիղաթը մէգքիւրէ չիֆահէն իճրա օլունմուշ իսէ տէ, միւթթահրտ իլ մէալ պուլունտուղունտան, պու մէսէլէ հագգընտա, Ֆրանսա, Ավսթրիա վէ Ալմանիա տէվլէթլերի պէյնինտէ մուվաֆֆագաթ հասըլ օլարագ, պիր մտելտէ թէպլիղաթ իճրասընընա գարար վերիլմիշ օլտուղու անլաշըլըղընտան, մէգքիւր սէֆարէթլերին իչպու թէչէպպիւսիւ չայեանը տիգգաթ տըր։ Պապը Ալի իչպու թէպլիղաթա տերհալ ճէվապ իթթասընա լիւզումմ կէօրմէմիշ օլմասընա մէպնի օլմալը տըր քի, թերճէմանլարընը թէպլիղաթընը տինլէտիքտէն սօնրա, պու մէսէլէեէ տայիր կէլէճէք հաֆթա տիւէլի էճնէպիեէ նէզտինտէ մուգիմ սալթանաթը Սէնիյեէսի սիւֆերասընա միւզէքքերէ իրսալ օլունաճաղը պէեան պույրուլմուշ տուր։ Մէհաֆիլի սիեասիեէտէ իչպու միւզէքքերէնին սուտուրինէ քէմալ եհէմմիյեէթլէ վէ պէյքի սապրըսըզլըգլա ինթիզար օլունուեօր։

Ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա արասընտա մուհարէպէ զուհուր իտէր իսէ, 1856 սէնէսինտէ Բարիստէ ագտ օլունան ահտնամէ ահքամը.յա մուգայեէտ օլան Պօղազլար մէսէլէսինին տերքէճէյի Նիհաեէտ պիր էհէմմիյեէթի միւպէրրէմ քէսպ իթմէսի իհթիմալտէն պաեիտ օլմասընընտան, տիւէլի էճնէպիեէ թարաֆընտան կէօսթէրիլէն էնտիշէ, մուճիպի թէաճճիւպ տէյլ տիր։ Պիր գաչ հաֆթա ագտէմ, Ինկիլթէրրանընը մէճլիսի մէպուսանընտա, ազատան Մագ կիւնինին սիւալինէ ճէվապէն, Մ. Կլատսթընը՝ "Բարիս ահտնամէսինէ իշթիրաք իթմիշ օլանլարճա, մէգքիւր ահտնամէ ահքամընընը տայիմի իւլ նուֆուզ ատտ օլունամաեաճաղը մէճհուլ տէյլ տիր» մէալինտէ պիր ճէվապ վիրմիշ օլտուղու եազըրմըշ իտի Մ. Կլատսթընը իշպու ճէվապը բէք աշիքքար տէյլ իսէ տէ, Ինկիլթէրրանընը, հինի հաճէթտէ Դարատէնիզճէ սէրպէսթիի հարէքէթ քէսպ իթմէկէ չալըշաճաղընը իյմա իթմիշ տիր։

Պերլին գազէթասընտա իսէ, լօրտ Սալիսպուրի, "Պաթումի Բուսիաեա վերիլիպ, Դարատէնիզճէ թէհտիտի մուճիպ պիր հալտէ պուլունտուրլաճագ օլուր իսէ, Ինկիլթէրրա Դարատէնիզ կիրմէմէկի թէահիւտ իտէմէզ» տէմիշ իտի, վէ Բուսիա մուրախասը՝ Պաթումուն սէրպէսթ պիր լիման օլաճաղը ճիհէթլէ, պիր կիւնա թ

տա քէսպի մալիւմաթ իթմիշլէր տիր։

Էսկի Բօմալըլար, օլ գատար մէրագ-լը վէ արզուքէշ օլմատգլարընտան իլմի ճօղրաֆիա հագգընտա պիւեիւք պիր արզու կէօսթէրմէմիշլէրտիր։ Հալ պու քի ֆիւթուհաթլարը վէ իտա-տարէլէրի սահէսինտէ, Ագտէնիզ ա-լէմինէ, եանի Աֆրիգաեա, Ասիանիա-եա, ճէնուպի Կոլ մէմալիքինէ (պու կիւնքի կիւն Ֆրանսա տըր,) Գաֆ-գասիա ճիվարլարընտա Անատոլուեա, պահրը Հազէզէ, վէ Հասըլ ճէրմանիա ալէմիյլէ Կոլուն սայիր ճիհէթլէրինէ տայիր մալիւմաթ իսթիհսալ էյլէմիշ-լէր տիր։ Խիւլասայի քէլամ, էսկի զէմանլարտա, քիւրդէյի արզը իւշ աթիգ գըսմընտան պէհէրինին նըսֆը մալիւմ պուլունմուշ տուր։

Ճօղրաֆիա նօգթայի նազարըյլա, օրթա տէհրին օն ասրընըն պիլանչօ-սու պէր վէճհի աթի պէեան օլունը-ը ճէրմանիալըլար, Ֆրանգ իմբէրաթօր-լուղույա պիրլիքտէ, եէնի պիր մէր-քէզի թէվէսսիւ թէէսսիս իթմէքլէ, պունուն թէէսսիրի՝ տերհալ թէքմիլ էվրօբայը մէրքէզիեէ վէ սօնրա էվ-րօբայը ճէնուպի վէ շարգիեէ եաբլ-միշ տըր։ Խրիսթիան մէզհէպինին ին-թիշարընա չայըշան միսիոնարլարտան էվվելա Ամէն-Պօնիֆա՝ ճէրմանիաեա վէ պատէհու տիկէր միսիոնարլար՝ Պօհէմիա, Ֆանիմարգա, Իսվէճ, Լէ-հիսթան, վէ Մաճարիսթան մէմալի-նէ կիրմիշլէր տիր։ Նօրմանլարը՝ խը-րիսթիանլըղը գապուլ իթմէլէրինտէն էվվել վէ սօնրա, էվրօբանըն վէ Ամ-էրիգանըն շըմալ ճիհէթլէրինտէ պահ-րէն իճրա իթտիքլէրի սէյեահաթ-լարտան, իւլում ճիհէթիյլէ իսթիհ-լալ իտիրմիշ օյան մալիւմաթա պիւ-եիւք պիր շէյ իլավէ իտիրմէմիշ տիր։ Ֆօգուզունճու ասրըն թա՛ սօնլարընտա, Նօրմանլար, Պէեազ տէնիզէ սէյեահաթլա, Իսլանտա ատասընա միւթէսարրըֆ օլմուշլար, վէ եիւզ սէնէ սօնրա կրօէնլանտ ատասընտա իսքեան իտիպ, օրատան Ամէրիգա սէվահիլի պօեունա տօղրու սէյեա-հաթլարընը իլէրի սիւրմիշլէր տիր։ Պունլարրըն վիտսօտ թէսմիեէ իթ-միշ օլտուգլարը մահէլլ, Ամէրիգանըն շիմտիքի Մասաշիւսէթ վէ Բօտ-իս-լանտ տէնիլէն մահէլլէրի օլտուղու միւհթէմէլ տիր։ Լաքին պու չէյլէր աղ չօգ մէճհուլ գալմըշ տըր։

Հալպու քի Արապլարրը քէշֆիեաթ վէ ֆիւթուհաթը հագգընտա օյան մալիւմաթ տահա զիեատէ տիր։ Ա-րապ իմբէրաթօրլուղը, Բօմալըլարրըն իմբէրաթօրլուղու հուտուտունը կէչ-միշ, վէ Արապլար՝ թիւճճար եախօտ նաշիրի տին (միսիոնար) մագամընտա Հինտիսթանտա, Մալէզիտէ վէ Զին-տէ եէրլէշմիշլէր, Աֆրիգանըն սէվա-հիլի շարգիեէսինտէ Յօֆալ աեա գա-տէ օլուլ, տալկալարտան եէնի պիր Ղարպ զուհուրա կէրմիշ, վէ Օսէան տէնիզի, ճէսմաթլար արասընտա պիր սէտտ օլմագտան տուր օլուլ, քիւրդէյի արզը էն պիւեիւք թա-րիգի մսլխապէրէսի օլմուշ տուր։ Գրիսթօֆ Գօլօմպուն պիւեիւք Հին-տիսթանա վասըլ օլմագլըղը զանն իթ-մէսի, քէնտիսի իշին օլ գատար պիւ-եիւք պիր շէրէֆ տէյիլ տիր, զիրա 1462 սէնէսի հոկտեմբերի 12 սինտէ եէնի տիւնեաեը քէնտիսի քէշֆ իլէ-միշ տիր, վէ քէնտիսինտէն էվվէլ, ժան վէ Սէպաստիէն Գապօթուն՝ Լապրատօր սէվահիլի իւզերինտէ Ա-մէրիգա թօքրաղընա աեագ պասմըշ օլմալարը, բէք տէ մուսատտագ տէ-յիլ տիր։ Գրիսթօֆ Գօլօմպ, իւշիւն-ճիւ սէյեահաթընտա, Ամէրիգանըն Օրէնօգ գրթասընը տախի կէօրմիւշ, վէ տէօրտիւնճիւ սէյեահաթընտա, Հինտուբաստան Գօսթա-Բրիգաեա գա-տար Ամէրիգանըն պօեունճա եիւ-բիւմիւշ տիր։

Գրիսթօֆ Գօլօմպ, վէֆաթընտան էվվէլ, Սէպաստիէն Գապօթուն՝ մէ-մալիքի միւճթէմիայի Ամէրիգանըն սէվահիլի շարգ իեէսինի, վէ Գապրա-լը՝ Պրէզիլի քէշֆ իթտիքլէրինի վէ Ամէրիգօս Վէսբուչչինի՝ Բիօ-ժա-նէյրօեա գատար սահիլ պօեունա կիթմիշ օյտուղունու խապէր ալապիլ-միշ տիր։ Պիր գաչ սէնէ սօնրա, սօն վէ պիւեիւք պիր նօգսան տախի իք-մալ իտիրմիշ, եանի Մէքսիգա քէօր-ֆէզի պուլունմուշ, վէ Ամէրիգատա պահրէն սէյրի սէֆէր վէ Օսէան տէ-նիզինին եարըլմասը իճրա իտիրիլիկ կիպի, Մաճէլլան տախի, 1520 սէնէ-սի նոյեմբերինին 27սինտէ պահրըսա-քինէ տուխուլ էյլէմիշ տիր։

ՊՕՂԱԶԼԱՐ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Ալաբղըմբզ մալիւմաթը մախսուսէ-եէ նէզարէն, ինկիլթէրրա իլէ Բու-սիա արասընտա պիր մուհարէպէ վուգուհնտէ, Բարիս գօնկրէսի թա-րաֆընտան թէէսսիս վէ Պէրլին գօնկ-րէսի թարաֆընտան թաստիգ օլուն-տուղու վէճհ իւզրէ, Զանագ-գալէ վէ Պօղազ իչի պօղազլարընը գաբա-տըլմասը գայտէսինին ճարի օլուպ օլմաեաճաղը մէսէլէսի իւզերինէ, պու սօն կիւնլէրտէ տիւէլի մուզզա-մա միեանէսինտէ թասթիյի էֆ-քեար օլունմուշ տուր։ Ամանիա Ավսթրիա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի, 1856, 1871 վէ 1878 մուահէտէլէրի ահքեամընը մուհաֆազասը խուսու-սընտա միւթթէֆիգ օլուպ, պու մաելտէ Պապը Ալիեէ պիր նօթա կէօնտէրմէքլիկէ գարար վիրմիշլէր տիր։ Պու խուսուստա Լօնտ-ра վէ Բէթրէսպուրկ գապինէթօ-լարը թարաֆընտան պէեան իտի-լէն էֆքեարա տայիր մալիւմաթմընը օյմաեըպ, ֆագաթ բէք իհթիմալ տրը քի, պունլար պաղը գուեուտը իհ-թիրազիեէ պէեան իթմիշ տիրլեր։

Իմտի, Բարիզ վէ Պէրլին մուահէ-տէլէրինին պօղազլարա տայիր օյան ահքեամընը խաթրրա պրագմագլըղը ֆայտէտէն խալի կէօրմէեիզ։ Իշպու մուահէտէլէրինին պիրինճիսի, 1856 սէնէսի մարտ 30 ունտա, տէվլէթի Ռուսիեէ, Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Բրու-սիա, Բուսիա վէ Սարտէնիա տէվ-լէթլէրի թարաֆընտան իմզա իտիլ-միշ օյտուղու հալտէ, ահքեամը մէզ-քիւրէսի պէր վէճհի աթի պէեան օլունուր։

"Մատտէ 10։– Պօղազ իչի վէ Զա-նագ-գալէ պօղազլարընը գաբատըլ-մասընա տայիր տէվլէթի Օսմանիեէ-նին պիր գայտէյի աթիգէսինի մուհաֆազա իտէն 1841 սէնէսի յուլիսի 13 իւնիւն մուգավէլէսի, միւթթէֆի-գէն թատիլ վէ թէսվիեէ գըլընմըշ տրը, վէ պու պապտէ վէ պու գայ-տէեէ թէվֆիգ սուրէթտէ, մուագը-տէյնի այիեէ միեանէսինտէ եարըլ-մըշ օյան մուգավէլէ, իշպու մուահէ-տէեէ մէրպութ տուր, վէ մէրպութ գալաճագ տրը, վէ մուահէտէնին ագսամը միւթէմմիմէսինտէն օյտու-զունտա հայիզ օյաճաղը այնի գուվ-վէթ վէ տէեէրի հիւքմիւ օյաճագ տրը։»

Իշթէ Բարիս մուահէտէսինէ բապթ իտիլէն մուգավէլէնին պաշլըճա մատ-տէլէրի։

"Մատտէ 1։– Պիր թարաֆտան գա-թը հազրէթի Շէհրիեարի՝ տէվլէ-թինին գայտէյի աթիգէսի մագա-մընտա վէ թէզաեիւբ իթմէզ պիր սուրէթտէ թէէսսիս իթմիշ օյան վէ մուճիպինճէ, տիւէլի էճնէպիեէ սէ-ֆայինի հարպիեէսինին Զանագ-գա-լէ վէ Պօղազ-իչի պօղազլարընտան կէչմէլէրինի տայիմա մէնն իթմիշ պուլունան պիր գայտէեի, միւսթագ-պէլտէ մուհաֆազա իթմէքլիկէ գա-թէն գարար վիրմիշ օյտուղունու, վէ Պաղը Ալէ սոնդ սոնդ էլինտէ պո-լունդուգա, հիչ պիր էճնէպի հարպ սէֆինէսինին մէզքիւր պօղազլար-տան միրուրինէ միւսաատ իթմէէ-ճէկինի պէեան էյլէր։

"Վէ տիկէր թարաֆտան, հաշմէթ-լու Ֆրանսա իմբէրաթօրու, Ավսթ-րիա իմբէրաթօրու, Ինկիլթէրրա վէ Իրլանտա գրալիյէթի միւթթէֆիգասը գրալիչասը, քեաֆֆէյի Բուսիա իմ-բէրաթօրու վէ Սարտէնիա գրալը հազարաթը՝ դաթը հազրէթի բա-տիշահինին իշպու գարարընա բիա-եէթ, վէ մէզքիւր գայտէեէ թէվ-ֆիգ հարէքէթ իթմէքլիկի թէա-հիւտ էյլէրլեր։

Մատտէ 2։– Զաթը հազրէթի Շէհ-րիեարի, պէր միւթատ տիւէլի միւ-թէհապէնին սէֆարէթլէրի մաեէ-թինէ գուլլանրլաճագ օյան վէ հարպ սանճաղընը համիլ պուլունան խաֆիֆ սէֆինէլէրին միրուր ֆէրմանլարընը իթա իթմէքլիկի պէր վէճհի սապրդ քէնտիեէ հասր իտէր։

Մատտէ 3։– Թունա նէհրինին սէր-պէսթիեէթինէ տայիր նիզամաթըն իճրասընը թէէմին իշին, նէհրի մէզ-քիւր միւնասապարընտա տուրմագ-լըղա մէէզուն օյան վէ միդատը՝ հէր պիր տէվլէթ իշին իւրի գրթաեը տիւէլի միւթէհապէնին թէճավուզ իթմէեէճէք պուլունան հարպ սանճա-ղընը համիլ խաֆիֆ սէֆինէլէրի հագ-գընտա տախի այնի իսթիհսանայեէթ ճարի տիր։»

1871 սէնէսի մարտըն 13 իւնտէ Լօնտրատտա ագտ օլունան մուահէտէ-նին 2նճի մատտէսի տիր։

"Մատտէ 2։– 1856 սէնէսի մարտ 26սընտա այրըճա թանզիմ իտիլմիշ օյան մուգավէլէ իլէ գարարլաշտը-ըլտըղը վէճհ իւզրէ, Զանագ-գալէ վէ Պօղազ իչի պօղազլարընը գաբատըլ-մասը գայտէսի, 1856 սէնէսի մարտ 30սը Բարիզէնտէ Բարիս մուահէտէսինէ ահքեամընը յէ-բայէ մուհաֆազասը զանընտա, Պաղը Ալէ՝ լաղլ յէօրտ-էէ- Բուֆուրդ, ասսի վէ դը-Բուճիէ տէվլէթլէրին հարպ սէֆինէսինին մէզքիւր պօղազլար-տան միրուրինէ միւսաատ իթմէեէ-ճէկինի պէեան էյլէր։

"Վէ տիկէր թարաֆտան, հաշմէթ-լու Ֆրանսա իմբէրաթօրու, Ավսթ-րիա իմբէրաթօրու, Ինկիլթէրրա վէ Իրլանտա գրալիյէթի միւթթէֆիգասը գրալիչասը, քեաֆֆէյի Բուսիա իմ-բէրաթօրու վէ Սարտէնիա գրալը հազարաթը՝ դաթը հազրէթի բա-տիշահինին իշպու գարարընա բիա-եէթ, վէ մէզքիւր գայտէեէ թէվ-ֆիգ հարէքէթ իթմէքլիկի թէա-հիւտ էյլէրլեր։

Մատտէ 2։– Զաթը հազրէթի Շէհ-րիեարի, պէր միւթատ տիւէլի միւ-թէհապէնին սէֆարէթլէրի մաեէ-թինէ գուլլանրլաճագ օյան վէ հարպ սանճաղընը համ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱ ԱՎՏՈՆԵՑԻ

ԺԱԳԺՈՎԺՈՎՈՂ ՈՎՈՆՄ

Ամեն ինչ ամենուրեք ամենուրեք ամենուրեք

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Գալաթա 5 ապրիլ

Էսհ. ում. ապրիլ	4 գաբ. գ. ք.	17–22
» » »	5 աչքլ. (տուպլը)	17–14
Ինիֆիկէ »	4 գաբ.	69–30
» »	5 աչքլ.	69–20
Սէրի Ա. Ա. Իսթիգրազ	գ. ք.	29–20
» Բ. Բ. »	գ. ք.	18–10
» Ը. Գ. »	գ. ք.	17–12
Ռումէլի շրմէնտրֆէրլէրի		42–3/4
Ագչէ ֆայիզի		7–
Բաբոր		–
Հէվալէսիզ »		07–1/2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6–30
Սթամպոլ պանդասը	5–15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3–15
Թրամվայ	265–
Սօսիէթէ Օթթոման պանդասը	3–30

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղշ. Բր.
Պէեազ մէճիտիէ ֆարգը	107–24
Մէթալիք »	99–
Պէշլիք »	102–25
Ալթըլըգ »	102–20
Գազըր »	800–
Գայմէ	3000–
Ինկիլիզ լիրասը	110–20
Ֆրանսըզ ալթունը	87–30
Բոլ	90–10
Գրէմից ալթունը	51–15
Գարպոն գայմէսի	905–

ԷՎՐՕԲԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 16 ապրիլ

Ինկ. գօնսօլիտի	95–5/8
Էսհամը ումումիէէ աչքլը	15–3/4
» » գաբանտը	16–
65 իսթիգրազը 1 ինճի սընրֆ	29–1/2
69 »	–
71 » 2 »	18–
72 »	–
73 » 3 »	16–
Տէվլէթի Ալիեէնին 77 իսթիգ.	62–1/1
Օսմանլը պանդասը	11–3/4
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	85–1/8
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	61–3/8
» իմթիեազը (շրմէնտրֆէր)	79–1/2
Տաիրա սանիէէ	56–1/2
Մըսրըն Բօչիտ իսթիգրազը	77–1 1/2
Մաճարիսթան էսհամը	–
Գամպիո Բարիզ	25–624

Բարիզ 16 ապրիլ

Ֆրանսըզ ֆօնտսու 3%	77–90
» » 4 1/2	108–27 1/2
Էսհամը ումումիէէ աչքլը	15–95
» » գաբանտը	15–95
Մուպատէլէ օլմուշ սէրի B	17–70
» » » C	15–80
» » » D	–
Ռումէլի շրմէնտֆ. թահվիլաթը	41–75
Օսմանլը Բէժի թահվիլաթը	470–
Օսմանլը պանդասը	545–
Գրէտի Լիոնէ	527–50
Գրէտի ֆոնսիէէ	1322–1/2
Լիոն ագսիոնը	1270–
Սիւէյիշ ագսիոնը	2005–
Ռուս ֆոնտսու 5% 1877	83–1/4
Իթալիա էսհամը	93–40
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	314–37 1/2
Իսբանեա խարիճի իսթիգ.	57–1/4
Բրիորիթէ թահվիլաթը	367–50
Եունան 5% 1879	313–75
Գանպիո Լօնտրա	25–38

Բարիզ ապրիլ

Ֆրանսըզ ֆօնտսու 4 1/2 %	108–05
Օսմանլը »	15–95
Ռումէլի շրմէնտրֆ. թահվիլաթը	–
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	311–25

Վիէննա, 16 ապրիլ

Լօնտրա իւզերինէ գամպիո	125–70
Ռումէլի շրմէնտրֆէրլէրի	20–20

Ե. ԹՕԼԱՑԵԱՆ

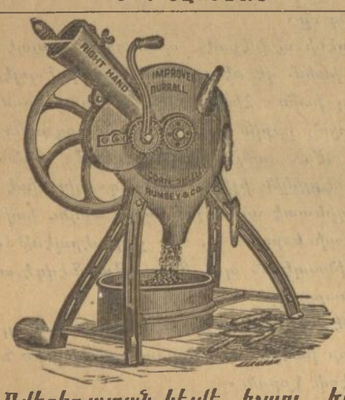

Ամէրիգատան կէրմէ իշպու եէնի մաքինա իլէ պիր կիւնտէ իքի քիշի 50 քիլէ Մըսրը պողդասերը այրըտըպ թանէլէեպիլիր։

ԻՏԱՐԷՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1885 Ապրիլին 1 ինճի Բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիբարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բոլոր ինջիլիզիէն հատա Ատալար ճանիպէրէն

ՔԻՕԲՐԻԷԻՆ

ՍԹ.	Տգ.	
11	45	Պիւրիւք Ատասան Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քիօքրիւ։
12	—	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէօյիւք ատա Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։ Պէօյիւք Ատասան 1 15 տէ։
8	—	Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլիշ Պուրկազ Գընալը։ (1)

—

ՔԻՕԲՐԻԷՆԷՆ Ատալար ճանիպէրէ

2	30	Գընալը, Պուրկազ Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ։ (1)
9	30	Գընալը, Պուրկազ Հէյպէլի։ Պ. Ատա, Գարթալ Բէնտիք
10	45	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա։

—

Բոլոր ինջիլիզ Ատալար ճանիպէրէն

ՔԻՕԲՐԻԷՆԷ

11	45	Բէնտիքտէն Գարթալ Պ. Ատա. Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։
8	30	Բէնտիք. Գարթալ Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ Գընալը։

—

ՔԻՕԲՐԻԷՆԷՆ Ատալար ճանիպէրէ

2	30	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի. Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
9	30	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա Գարթալ Բէնտիք։

—

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇՆ ԹԱՐԻԳԻ

Իւչիր ղըմիզիքէի ֆոնթալարընա ֆոնթ-սարէի էէօվլեա օրֆիրլեր

ՔԷՕԲՐԻԻՏԷՆ

ՍԹ	Տգ.	
1	45	Պիլա Թէատիւֆ	
2	45	Իզմիտ կիտէն	2
8	55	Իզմիտ կիտէն	4
11	—	Բէնտիէ	6

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇՆԱՆ

2	30	Բէնտիքտէն կէլէն]	1
6	15	Իզմիտէն կէլէն	3
11	5	Իզմիտէն կէլէն	5
11	30	Պիլա Թէատիւֆ [2]	

(1) Իշպու սէֆէրլեր ճումլա կիւնլէրի իճրա օլունանճագ տըր։

[2] Գաղը քէօյ վաքօրլարը իճապը թագտիրինտէ Հայտար բաշայա ուղրայանճագ տըր։

ԳԱՏԸ ՔԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Բոլոր ինջիլիզիէն հատա

ՔԻՕԲՐԻԷՆԷՆ		ԳԱՏԸ ՀԷՕՑԻՆԷՆ	
ՍԹ.	Տգ.	ՍԹ	Տգ.
12	15	12	15
1	—	1	—
1	45	1	45
2	50	2	50
3	15	3	15
4	15	4	15
5	50	5	50
9	15	9	10
10	—	9	50
10	15	10	50
11	50	11	20
12	—	12	—

Բոլոր ինջիլ

ՔԻՕԲՐԻԷՆԷՆ		ԳԱՏԸ ՀԷՕՑԻՆԷՆ	
ՍԹ.	Տգ.	ՍԹ.	Տգ.
12	15	12	15
1	—	1	—
2	—	2	—
3	—	3	—
4	—	4	—
5	—	5	—
6	—	6	—
9	—	9	—
10	—	10	—
11	—	11	—
12	—	12	—

Սիմ մէաքիւքեաթը էճնէպիեէնին ալընըպ վերիլիսի հիւքիւմէթի սէնիեէճէ թահմը մէճմուիեէթէ ալընըրզը ճիհէթլէ, իտարէյի Պախսուսէ պիէթճիլէրի թարաֆընտան ալընպ վերիլմէյէճի, վէ պիլէթճիլեր ագչէ պօզմագ իլէ միւէլլիֆ օլմասդչլարընտան, իդաէի վագթի իթմամէք իչին եօլճուլարընն վաքօր իճճէթինի էվվէլճէ թէտարիք էյլէմէլէրի լազըմ կէլէճէկի իթթար օլունուր։

Քէօբրիւ վէ իսկէյէ մէմուրլարը այնէն պիլէթ ալըպ, պիլէթ եէրինէ բարա ալմալարը քիւլլիյէն մէճմուս տըր. միւթէճասըրլէրի պէր մուճիպի թալիմաթ չէտիտէն մէսուլ տըր։ Պինանէն ալէյհ, վաքօրա բաքիպ օյան զեվաթըն քէօբրիւտէն ազիմէթլէրինտէ պիլէթլէրինի իսկէյէտէն ալմալարը, վէ հէյնի ավտեթլէրինտէ, Գաղը գարիեէսի իսկէյէսինէն վաքօրա կիրէճէք օյանլար, պիլէթլէրինի մէզքիւր Գաղը քէօյ իսկէյէսինէն, վէ տիկեր իսկէյէլէրտէն բաքիպ օյանլար, վաքօրլար տէրունինտէ պիլէթլէրինի ալմալարը միւսթէրճա տըր։

Ագշամլարը քէօբրիւտէն սաաթ 9 30ատա Ատալարա վէ սաաթ 11 30, վէ 12ատէ Գաղը քէօյիւնէ հարաքէթի իտէն վաքօրլարա ճիւրմի պէօյիւք եանի խարար, վէ պէօյիւք սանտրգ վէ տուզինա իլէ սանտալա վէ պունա միւմասիլ եօլճուլարա իդաճ իտէր տէրեճէտ օյան եէրգ վէ էշեա գապուլ օյունմահանագ տըր։

Թէհլիքէտէն հազեր օյունմագ իչին, տիման օյտուղու զէման, հէր վաքօր պուլունարը նօգթատա թէվագուճ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասիպէթի իլէ պու սէֆէրլեր իճրա օյունմամագ իսէ, պու պապատ եօլճուլարը պիր շէյ սեօյլէմէէ հագգլարը օյմահանագ տըր։

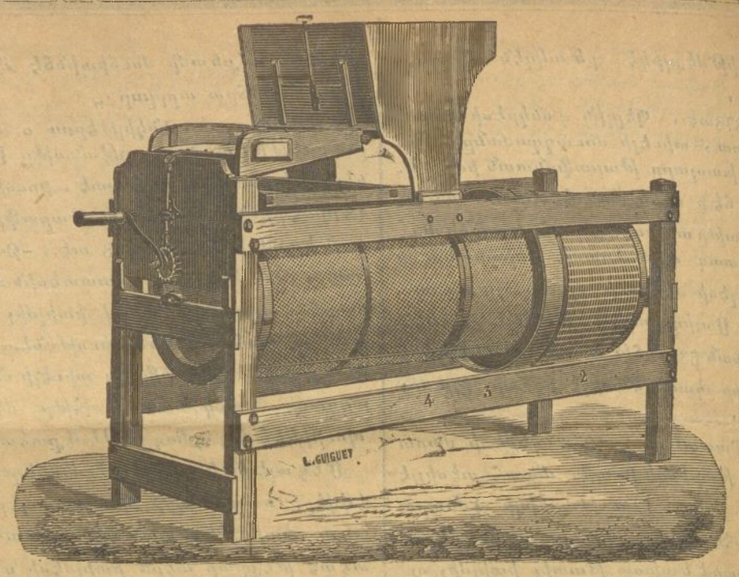

ԹՐԻԷՕՐ

ԵԱՆԻ ԵԷՆԻ ԷԼԷԿ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Իշպու նէվիճատ մաքինա պու տէֆա Մուրատեան պիրատէրլէր վասէթասիյլէ Էւրոփատան ճէլպ իտիլմիշ վէ քեաֆֆէյի էշլի զիւրբա իչին պիրինճի տէրէճէտէ էլդէմ պուլունմուշ պիր ալէթ իսէտէ, մուհասէնաթընը անլաթմագ պիր ազ թաֆսիլաթա միւհթաճ օլմուղունտան, պէր վէշի աթի պէյան օլընը, չէօյլէ քի։

Արքա իլէ դարընդագ պուղտայ, չավտար, տէլիճէ, գարամուդ, թաչ, թօփրադ, սաման վէ սայիրէ իլէ մանալութ պուղտայ՝ մաքինանըն իչէրիսինէ աթրլտըքտա, քեաֆֆէյինի այբրտրպ թէվզիլէյպիլիր, վէ իշպու մաքինայը պիր չօճուգ տախի բէք դալայ չէվիրէպիլիր. իլա աղըզ, չավտար տանէլէրի, թօգ, վէ տէլիճէլէր. իքինճի տէրէճէտէ արփալար՝ պուղտայ տանէլէրինտէն այբրլը. իչիւնճիսինտէ, գարամուգլար վէ սայը թօխում տանէլէրի չդար. վէ պագի գալան խալիս պուղտայ տախի՝ պիրինճի, իքինճի վէ իչիւնճիս պայ օլուպ, եկտիկէրինտէն թէֆրիդ գըլընը։ Զրաաթըն պու շիմտիքի ուսուլունա պագըլբրսա, պիղտէքի ֆագը էշլի զիւրբա՝ թէքմիլ պիր սէնէյի չիֆթ սիրմէք, օրագլա պիչմէք վէ խարման իթմէքլէ կէչիրտիքտէն սոնկրա, նիհայէթինտէ, արզու իթտիքլէրի վէշ իւզրէ, մահսուլաթ վէ մուհասէնաթ իւզիւնիւ կէօրմէյէ մուվաֆագ օյմագլար։ Պունուն սէպէպի իսէ, պաչգա պիր շէյ օրմայբպ, իլլա թօխումանճ ճիւրիւմիւզիւյիւ իլէ, էսկի ուսուլտէն այբրլմագ իսթէմէմէլէի տիր։ Պաղէն էշլի մէրագ օյան զիւրբա՝ մնախսուսէն պաչագ չէքտիրիրլէր, պու իսէ խայը զահմէթէ վէ քիւլլի մասրաֆա միւհթաճ տըր։

Զէմանէմիզ թէրագդիյէթ տէվրի օյտրդընտան, էշլի զիւրբա պունտան պէօյլէ, էվվէլքի կիպի էսկի եօլընտա կիտէմէզ։ Պինայէն ալէյհ, զբրաաթա միւթէալլիգ եաբբրյաճագ իշլէրտէ 1500 սէնէ ագտէմ իճատ օյունան ալէթլէր իլէ իշ կէօրմէնին հէմ վագթը կէչմիշ, վէ հէմ հիչ պիր իմքան վէ մուհասէնաթը դայմամշ տըր։ Խրզմէթի, զահմէթի, վագթի, բարայը էսիրկէմէք վէ եէնիտէն իճատ օյունան ալէթլէր իլէ իշ կէօրմէք վէ պունէարը գուլլանմագ իգթիզա իտէր։

Սէֆիլլիքտէն, զարուրէթտէն շիքեաեէթ իթմէք նագիլէ տիր։ Իմ ու մարիֆէթ վէ սանաաթ հէր շէյին եօլունու վէ գօլայընը պուլմուշ օյտուղու վէ հէր նէվ թահսիլաթ վէ էհվէնիյեէթ մէյտանտա տուրտուղու հալտէ հալեա էսկի եօլտան շաշմամագլըգ հէր վէճհ իլէ չայեանը թէճճիլ վէ թէէսսիֆ տըր։

Էկէրչի, հէր քէօյ վէ գասապա էհալիսի՝ մէզքիւր մաքինատան պէշէր օնար թանէ ալսալար, զաեէթ քեարլը չբգաճագլարընտան վէ բէք չօք ֆայիտէ կէօրէճէքլէրինտէն տօլաեը, միւպալաղա իթմէքսիզին, քէնտիլերինի էյին թէէմին իտէպիլիրիզ։

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՅԻ

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԱԽՊԱՐ

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ՇԻՇԼԻ ՍՕԳԱՂԸ Ն՝ 5

Իշպու իտարէխանէտէ, էլսինէյի միւխթէլիֆէ իլէ, եանի Էրմէնիճէ, Ֆրանսըզճա, Թիւրքճէ վէ Ռումճա զազէթա, քիթապ, բիսալէ, ճէնազէ պիսիյէթլէրի, քարթտը վիզիթ, հէր նէվի իլանաթ քեազըտլարը վէ սայիրէ դայէթ թէմիզ վէ միւշթէրիլէրի խօշնուտ իտէճէք սուրէթտէ միւթէտիլ վէ էմսալինէ նիսպէթլէ էհվէն ֆիյաթտա թապ օլունմագտա օյտուղու մալիւմիւ ամմէպուբրումագ իզդրէ, խասսէթէն իլան օլունուր։

ՕՍՊՕՐՆ ՆԱՄ ՄԷՇՀՈՒՐ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՖԱԳՐԻԳԱՏԱՐԸՆԸՆ ՊՈՒՂՏԱՑ ՊԻՉՄԷԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՄԱՔԻՆԱՍԸ ՏԸՐ

Մկրտիչ վէ Յովհաննէս Մուրատեան Պիրատէրլէր մարիֆէթլէ պու քէրրէ ճէլպ իտիլէն իշպու մէշհուր մաքինանրն աղբրլըգը 280 օգգա օլտուղու վէ պու նէվ մաքինալարըն էն խաֆիֆ վէ միւհէմմի պուլունտուղու հալտէ, պիր կիւնտէ 55 սէօնիւմտէն 60 սէօնիւմէ գատար եէրին օթլարընը պիչէ պիլիր օյտուղունտան, հագգ իլէ ումումի էշլի զիւրբանըն բաղպէթինէ շայեան տըր։

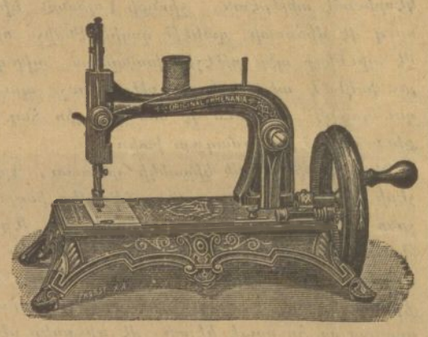

ՐԷՆԱՆԻԱ. (RHENANIA)

Նամ ֆապրիգատան, Մուրատեան պիրատէրլէրին ճէլպ իթմիշ օլտուղու, վէ գուլլանբլմասը հէր վէճհ իլէ գօլայ, սատէ, մեթին, մազպութ վէ ֆիյաթը էհվէն պուլունտուղու տիքիշ մաքինասը տըր։

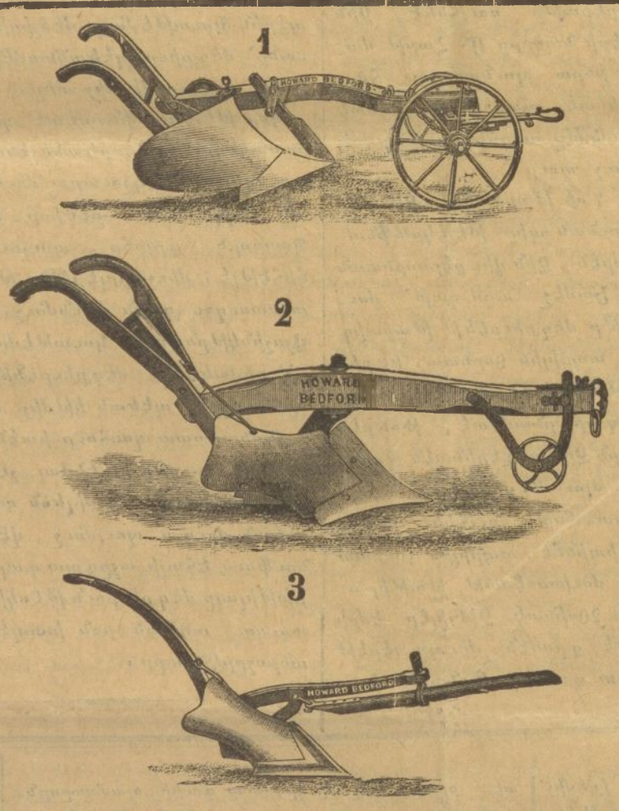

ՄԿՐՏԻՉ ՎԷ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸՆԸՆ

Զրաաթա բէք էլվէրիշլի վէ թէճրիպպէ իլէ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ պուլունան իշ պու սապանլարը իչ նէվ օլուպ, պէր վէճհի զիյը սբրասը իլէ գայտ օլունմուշ տուր։

1 Նումէրօնուն աղբրլըգը 60։ 2 Նումէրօնուն աղբրլըգը 40։ 3 Նումէրօնուն աղբրլըգը 20 օգգա տըր։